

Remiss om ansökan om dispens för och tillstånd till markavvattning vid Karlsborgs flygplats

Fastighetsbeteckning: Karlsborgs flygfält 1:1, Karlsborgs kommun
Anläggningens namn: Karlsborgs Flygplats
Verksamhetsutövare: Fortifikationsverket

Beslut

Miljönämnden östra Skaraborg beslutar att godta de kompletteringar som Fortifikationsverket har lämnat när det gäller vilka konsekvenser för miljön som projektet kommer att ha i anläggningsskedet.

Redogörelse för ärendet

- I början av 2018 meddelade Fortifikationsverket att man planerar att anlägga ny markdränering på flygplatsområdet samt genomföra en restaurering av hela dräneringssystemet vid Karlsborgs flygplats. Åtgärderna har bedömts kräva dispens från markavvattningsförbudet samt tillstånd enligt 11 kap 13 § miljöbalken. Länsstyrelsen handlägger denna typ av ansökan och skickar den till miljönämnden på remiss.
- I april 2018 bereddes miljönämnden tillfälle att i ärendets samrådsskede, lämna synpunkter på den planerade markavvattningens miljöpåverkan samt på vad som särskilt bör beaktas i den kommande miljökonsekvensbeskrivningen.
- Miljönämnden lämnade synpunkter i ett remissvar den 4 maj 2018 på vad ansökan med följdhandlingar bör innehålla.
- Länsstyrelsen gav den 17 december 2018 miljönämnden tillfälle till yttrande om behov av komplettering av ansökningar om dispens för och tillstånd till markavvattning på Karlsborgs flygplats.
- Miljönämnden fattade ett beslut i ärendet på sitt sammanträde den 30 januari 2019.

Miljönämnden beslutade att ansökan med miljökonsekvensbeskrivning bör kompletteras med en beskrivning av vilka konsekvenser för miljön som projektet kommer att ha i *anläggningsskedet*.

MN § 33 forts.

- Länsstyrelsen förelade den 15 februari 2019 Fortifikationsverket att lämna kompletteringar i ärendet inom följande områden:
 1. Ansökan ska innehålla en redovisning av hur massor med olika föroreningsgrad ska hanteras, t.ex. mellanlagring och återanvändning. Skyddsåtgärder vid mellanlagring ska redovisas. Även hantering av länsvatten ska redovisas.
 2. Ansökan bör redovisa risk för att massor, material eller maskiner placeras, mellanlagras eller permanent läggs upp på viktiga födosöks- eller boplatsoområden för hotade insekter.
 3. Ansökan behöver kompletteras med en redogörelse för om några utsläpp av PFAS från de dränerade områdena kan godtas utifrån ett recipientperspektiv. För det fall det bedöms att utsläpp kan godtas bör utredningen kompletteras med en redogörelse för vilka nivåer av utsläppta mängder PFAS som kan tillåtas. Bedömningen ska gälla för både med och utan reningsanläggning.
 4. Ansökan ska redovisa hur vattnet från områden med mycket låga halter PFAS, <15 ng/l, kan avledas till recipient separerat från befintligt dikessystem.
 5. Ansökan ska kompletteras med uppdaterad beskrivning av en reningsanläggning för dräneringsvatten från den sydvästra banändan. Redovisning ska ske hur vattnet efter rening i anläggningen ska avledas till recipient separerat från befintligt dikessystem. Redovisning ska ske av följande frågor:
 - i. Är fördröjningsmagasinen täta så att de fungerar som uppsamlade dammar före reningen?
 - ii. Om den asfalterade ytan avleds separat hur dimensioneras då fördröjningsmagasinen?
 - iii. Utredningen ska också kompletteras med beräkningar på en utformning av reningsanläggningen som liknar den som finns vid Landvetter, se bilaga 1. Anläggning vid Landvetter kan betraktas som bästa möjliga teknik och uppnår mycket goda resultat.
 6. I den tidigare ansökan med diarienummer 531-16347-2014 ingick en kompensationsåtgärd för biologisk mångfald med två övervintringsplatser för groddjur, se bilaga. Nuvarande ansökan bör kompletteras med en motsvarande åtgärd.

Punkterna 1, 2, 3 och 5 får anses ha bäring på nämndens tidigare kompletteringskrav.

MN § 33 forts.

Fortifikationsverkets kompletteringar till länsstyrelsen

- 1.1 Hantering av massor, mellanlagring
- 1.2 Skyddsåtgärder vid mellanlagring
- 1.3 Hantering av länsvatten

Verket kommer i första hand att återvinna överskottsmassor inom området. Halter av PFAS inom verksamhetsområdet ligger långt under relevanta jämförvärden. På basis av analysresultat finns ingen anledning att separera delvolymen utifrån föroreningsgrad.

Med utgångspunkt från grundvattenmätningar kan schaktning komma att ske under grundvattenytan. Höga halter av metaller har inte uppmätts i grundvatten, men i samband med länshållning kan vattnet grumlas av partiklar. Krav ställs på entreprenör vid upphandling att teknisk utformning av länsvatten måste godkännas av beställaren innan arbetet får utföras.

- 2 Placering av massor inom skyddsvärda områden

Projektet kommer inte att beröra de ytor som redovisas som värdefulla.

- 3.1 Utredning om utsläpp av PFAS från de dränerade områdena kan godtas ur ett recipientperspektiv
- 3.2 Godtagbara utsläppsnivåer både med och utan rening

Verket bedömer att tillkommande utsläpp till recipienten som kan komma att uppstå från de dränerade områdena på <2 g/år av PFOS och <10 g per år av PFAS-11 är så marginellt i sin storlek att det inte (trots åtgärder för att minska föroreningar från andra verksamheter) försämrar vattenmiljön i recipienten på ett otillåtet sätt och inte heller har en sådan betydelse att det äventyrar möjligheten att uppnå god kemisk status.

- 5 Uppdaterad beskrivning av en reningsanläggning för dräneringsvatten från den sydvästra banändan.

De föreslagna fördröjningsmagasinen är täta och fungerar som uppsamlade dammar före reningen.

Av säkerhetsskäl är det numera inte tillåtet att utföra rullbanans överyta med "veck" som hindrar att vatten rinner av rullbanorna utan vattnet ska rinna ut i gräsytan. Det är därför inte möjligt att i detta sammanhang beskriva ett alternativ med separat avledning av vattnet från den asfalterade ytan.

MN § 33 forts.

I förstudien föreslås att reningsanläggningen vid Karlsborg flygplats utformas med kemisk fällning, sedimentering, filtrering och som sista steg kolfilter. För avskiljning av PFAS föreslås ett filtersteg med tre kolfilter i serie. Erfarenhet från fullskaleanläggningar visar på att denna typ av utformning ger goda förutsättningar för att kunna uppnå en långtgående avskiljning av flera olika typer av PFAS-föreningar.

Skälen för miljönämndens beslut

Miljönämnden bedömer att miljökonsekvenserna vid masshanteringen under anläggningsskedet samt risken för grumling och utsläpp av förorenat schaktvatten får anses vara tillräckligt bedömda av sökanden.

De skyddsåtgärder som är beskrivna i kompletteringarna och i övrigt i ansökan, bedöms uppfylla de miljökrav som kan ställas i anläggningsskedet.

Beslutsunderlag

Miljösamverkans förslag till beslut daterat 2019-05-14

Remiss från länsstyrelsen

Miljönämndens beslut i ärende om remiss från länsstyrelsen om ansökan om tillstånd för Karlsborgs flygplats, MN § 52, 2018-05-30

Miljönämndens beslut i ärende om remiss om behov av komplettering av ansökningar om dispens för och tillstånd till markavvattning vid Karlsborgs flygplats, MN § 3, 2019-01-30

Beslutet skickas till

Länsstyrelsen i Västra Götalands län, dnr 531-45588-2018 och
531-45789-2018